

„De Geref. Kerken in Indonesië in haar synodale vergadering te Semarang bijeen, bidden Uwe Excellentie voor Uw arbeid Gods steun en kracht toe. Zij hopen ook, dat onder Uw leiding Indonesië in elk opzicht tot rijke bloei mag komen”.

Van beteekenis is ook de kwestie der „samenwerking” met de z.g. Protestantse gemeente. Reeds sedert 1946 houdt men met deze instelling, die allerlei modernen, barthianen, P.v.d.A.-mensen herbergt, gemeenschappelijk godsdienst oefeningen. In comité's is besloten als volgt:

De synode, gelezen het schrijven van de kerkeraad van de Geref. Kerk te Makassar, gehoord de toelichting daarop door de afgevaardigde van de kerk van Makassar, Dr. Ringwald, besluit de samenwerking met de Prot. gemeente te Makassar, zoals door de kerkeraad van de Geref. kerk te Makassar is voorgesteld, voorlopig goed te keuren, totdat op de volgende synode hierover nader zal worden beslist.

Met algemeene stemmen is het „vrouwenkiesrecht” aangenomen; er waren geen zusters bij het besluit aanwezig. „De synode stelde deze bescheidenheid op hoogen prijs”, zegt een officieus verslag. Inzake de gezangen wordt ook op uitbreiding gezonden; men schijnt het gevaar van domineeren (van gezangen en psalmen) te zien als een kwestie van getal (wij denken er anders over). We lezen:

De Leena vraagt, of de synode zich over de aanvulling van de gezangen nader wil uitspreken. Het is de bedoeling, dat de gezangen niet zullen domineren over de psalmen. Een getal van ongeveer 100 gezangen wordt genoemd.

Die samenwerking inzake de godsdienst oefening gaat al zeer ver. Makassar meldt officieel:

MAKASSAR.

Alle kerkdiensten, behalve de Avondmaaldiensten, gezamenlijk met de Protest. Gemeente en onder verantwoording van beide kerkeraden.

En Tomohon — waar onderscheiden gezinnen wonen — meldt:

Prekeken: elke tweede Zondag van de maand ten huize van één der kringleden.

Gecombineerde Kringvergadering met alle Protestanten: Elke laatste Zaterdag in de maand.

Ook over de synode der Javaansche kerken (te Poerwokerto) ontvangen we berichten. In hoeverre „alleen kerkelijke zaken” in bespreking komen? We lezen:

De synode besloot een stichting in het leven te roepen, die zich met de problemen van sociaal-economische opbouw zal bezig houden. Deze stichting zal na haar oprichting geheel op zichzelf staan. In verband daarmee besloot de synode aan de Commissie van Wederopbouw te vragen Drs H. Baas als sociaal-economisch adviseur ter beschikking te stellen.

En inzake den Wereldraad:

De aansluiting van de kerken van Midden-Java aan de wereldraad van kerken werd op deze synode officieel vastgesteld door de aanvaarding van de te dier zake gevoerde correspondentie.

Inzake predikanten voor „allerlei” dienst:

De vroegere predikant van de kerk van Bandung, thans te Overveen, Dr. Fijn van Draat, nam het beroep aan om missionair predikant te worden onder de Indonesische en Chinese studenten aan de universiteiten en hogescholen in Nederland.

De Honig die thans dit werk doet hoopt in 1951 als jeugdpredikant naar Indonesië te komen en zal gedurende enige maanden zijn opvolger inwerken in zijn nieuwe taak. Het zal allen die de vroegere Bandungse pastor kennen verheugen dat hij, die voor Indonesië afgekeurd werd, in Nederland op deze wijze zijn liefde voor dit land en volk en zijn missionair roepingsbesef kan uiten.

Over „een nieuw type zendeling” lezen we volgend nieuwsbericht:

De Protestantse zendingen, die de laatste tijd vanuit de Verenigde Staten naar de zendingevelden worden uitgezonden, zijn veeleer onderwijzers of specialisten in een of ander vak dan predikers, zo wordt opgemerkt in een rapport dat is uitgegeven door de Foreign Missions Conference of North America (een permanent zendingenlichaam - Red.). Het verslag schrijft dit verschijnsel toe aan de belangstelling die van kerkelijke zijde wordt getoond voor het Vier-punten programma van president Truman, hetwelk de ontwikkeling beoogt van achterlijke gebieden, en aan de noodzaak om de technische kennis ook te gebruiken op de zendingevelden.

De grootste toename van specialisten in de zendingenarbeid in de jaren 1947-48 vindt men onder de onderwijsleerkrachten, welke van 192 op 294 kwamen. Specialisten op landbouwgebied kwamen van 7 op 17, medici van 124 op 130. Alleen al in Japan is het aantal zendingenleerkrachten gestegen van 8 in 1946 tot 103 in 1948.

Een toenemend aantal zendingen van thans heeft een universitaire opleiding genoten. Het aantal predikanten onder de zendingenarbeiders neemt af: in 1947 - 237, in 1948 - 175.

Wat Karl Barth betreft:

Ilya Ehrenburg, die bekend is door het schrijven van vele propagandageschriften voor de Sovjet-Unie heeft een dezer dagen getracht de handtekening van Professor Karl Barth te verkrijgen voor de ondertekening van de Moskouse „Vredesresolutie”. Professor Barth heeft evenwel geweigerd dit te doen. Van Sovjet zijde

had men er vast op gerekend ook de naam van Karl Barth onder de vredesverklaring te kunnen opnemen.

De motiveering — die alles beslist — is helaas niet gegeven.

Inzake den „Wereldraad” der Kerken was men — zie boven — nog wel voorzichtig. Toch wordt alvast in vergoelijkenden zin erover geschreven. Men leze:

In een toespraak welke door de secretaris-generaal van de Wereldraad van Kerken werd gehouden tijdens de bijeenkomst van het Centrale Comité van de Raad zeide hij, dat „de Wereldraad van Kerken alle mogelijke gelegenheden moet benutten om in contact te blijven met de Christenen achter het IJzeren Gordijn”. De Christenen in de communistische landen lopen gevaar vergeten te worden, zo vervolgde hij, juist op een ogenblik dat zij gewikkeld zijn in een geweldige geestelijke strijd en op harde, maar wonderlijke wijze een les leren, die tot verrijking kan dienen van de gehele Christenheid.

Dr Visser 't Hooft drong er op aan om de mannen en vrouwen in het gebed te gedenken, die het slachtoffer zijn geworden van de pogingen van totalitaire zijde om de stem der Kerk tot zwijgen te brengen en ook de kerkelijke leiders, die trouw blijven aan de Christelijke zaak en die strijden tegen het atheïsme in zijn verschillende vormen.

Deze leiders worden vaak verkeerd begrepen omdat hun sociale en politieke beslissingen verschillen van die, welke door de meeste Christenen in het Westen worden genomen. Dr Visser 't Hooft sprak de afkeuring uit van de Wereldraad over die leiders van Kerken, die geestelijke en zedelijke verarring stichten doordat zij proberen hun Christendom aan te passen aan wereldse ja zelfs anti-Christelijke of totalitaire ideologieën.

Hij vervolgde, dat de Wereldraad wat zijn leer betreft beschuldigd wordt van fundamentalisme en modernisme; wat zijn politiek aangaat heeft men hem zowel een handlanger van het kapitalisme als van het communisme genoemd. Daarom moeten alle gelegenheden worden aangegrepen om „deze verkeerde indrukken recht te zetten”; de doelstellingen van de Raad moeten op een dergelijke wijze worden duidelijk gemaakt dat er bij niemand meer plaats behoort te zijn voor wanbegrip, behalve dan bij diegenen, die verblind zijn door vooroordeel.

Het doel van de Wereldraad moet op zodanige wijze worden aangegeven, dat de verkeerde voorstelling, als zou de Wereldraad een superkerk zijn of dat willen worden, voor altijd uitgesloten is.

Verder waarschuwde Dr Visser 't Hooft tegen de misleidende term „wereldkerk”, welke reeds zo veel verarring heeft gesticht.

In vele kringen, ook in kerkelijke kringen, wordt het onderscheid tussen de taak van de Kerk en de taak van de Overheid wel eens vergeten. In alle politieke en sociale situaties is er heden ten dage een grote verleiding om de boodschap van de Kerk pasklaar te maken voor de heersende politieke en ideologische stromingen. De Wereldraad moet in deze chaos van meningen zijn weg vinden en moet er naar streven om alleen de stem van de Heer der Kerk te laten horen.

Het zou verraad betekenen aan zijn diepste wezen indien de Raad zich op politiek terrein zou begeven. Niet omdat hij bang is zich te compromitteren, maar omdat hij zich gebonden weet aan de zaak van Christus, die alle menselijke dingen te boven gaat en universeel is dan alle menselijke belangen.

Het criterium is uiteindelijk dit, of de arbeid van de Wereldraad van genoeg overtuigingskracht bezield is zodat de wereld, de heidense wereld van thans..... duidelijker zal zien dat er redding is uit de mierenhoop van de totale Staat en de wanhoop van de grenzeloze zelfzucht.

In een wereld, waar het menselijk leven geheel en al door politieke en sociale voorwaarden gevormd wordt, moeten wij ter wille van God en van de mensen ons bezighouden met de grote sociale problemen van onze tijd. Daarom behouden de Kerken zich het recht voor het Woord Gods aan alle volken en alle regeringsteleis te verkondigen. Zij willen onafhankelijk van de staatsvorm, waarin zij leven met elkander in nauwe gemeenschap blijven, zo besloot Dr Visser 't Hooft.

Dit naïef humanistisch uit den Wereldraad gestuntel is ook opmerkelijk:

Het Centrale Comité veroordeelde de moderne oorlogsmethoden en verklaarde dat daardoor geweld en vernietiging een dergelijke omvang aannemen, dat de fundamente van recht en cultuur gevaar lopen.

Het is daarom van het hoogste belang dat zij bij internationale overeenkomst verboden worden en „wij begroeten iedere oprechte poging, die daartoe wordt aangewend”.

Het zogenaamde „Stockholmse manifest” moet eerder gezien worden als een propagandamiddel dan als een oprechte poging om de vrede te bewaren.

Het Comité verklaarde voorts, dat „wij de vrede moeten bevorderen door het onderling vertrouwen aan te kweken en door ons meer te laten leiden door morele principes.....

Wij zien het oordeel en de waarschuwing Gods in datgene wat thans geschiedt”.

Als Christenen moeten wij luisteren naar het woord, dat „wij de tijd uitkopen, omdat de tijden boos zijn”. „Wij moeten elkander bemoedigen om de lasten te dragen en de taak op ons te nemen, die ons thans gesteld wordt, in het geloof aan Hem die trouw blijft. Wanneer onze kracht niet toereikend is, moeten wij het overlaten aan Hem, die macht heeft en die heerst over alle menselijk handelen”.

Conclusie moet o.i. helaas zijn, dat langzaam maar zeker de „mudje-bij-mudje-geest” infiltreert; de weerstanden zijn eigenlijk weg; 't is alleen maar: niet te snel den (voorlopig nog) extremistischen kant uit.

K. S.

GRONINGER Brieven

Amice frater,

Wij willen ons gesprek over het groot gevaar, hetwelk het leven bedreigt door onze schuld — de schuld der Vrijmaking — nl. de verkerkelijking, nu voortzetten en weer luisteren naar wat de heer Algra ons daaromtrent kan leeren.

Wij leerden dan, dat de J.V. haar zelfstandigheid moet bewaren tegenover de kerk, d.i. de kerkeraad of den predikant.

Als dit nu reeds geldt voor de jonge lieden, hoeveel te meer behoort een ieder in heel zijn leven voor dit gevaar ter dege op zijn hoede te zijn.

Welnu, in weerwil van dit gevaar stellen de jongelieden hun vereniging toch onder het toezicht van den kerkeraad. Vrijwillig.

Zij kunnen het ook laten. Maar de bondsvoorzitter vindt het wel goed nog, dat het geschiedt. Maar — weet op uw hoede, dus waarschuwt hij. Het toezicht moet worden beperkt tot de belijdenis, d.i. een zeer speciaal punt.

Ik begrijp dit nu zoo, dat bedoeld wordt: de kerkeraad mag toezien, mag er bij wezen, als een artikel van de belijdenis wordt behandeld. Hij zal zich moeten vergewissen, krachtens zijn principaal de Synode, dat bij de behandeling van art. 33 de jongelieden niet in de fout vallen van dien boezen candidaat Schilder, die zelfs een prof. Grosheide er zoo leelijk liet inloopen, en dat het ook goed gaat als de artikelen 27-29 aan de orde komen.

Maar dan is het ook uit. Als het uurtje belijdenis voorbij is, mag het kerkeraadslid misschien wel blijven, maar te zeggen heeft hij niets meer. Mocht hij bij de behandeling van al het andere maar even zijn mond opendoen om critiek te oefenen, de voorzitter zou er aanstonds op bedacht moeten wezen die brutaliteit te keeren.

Weest op uw hoede, zegt de bondsvoorzitter. Want daar dreigt een groot gevaar: de verkerkelijking.

Echter zoo is het toch niet heelemaal juist.

Want zoo heet het: de kerkeraad moet zich vergewissen, niet alleen of er goed synodaal geredeneerd wordt, maar ook hoe wij arbeiden op den grondslag van Schrift en belijdenis.

Nu begint het ons te schemeren.

Zou men misschien moeten zeggen: maar die grondslag: Schrift en belijdenis, is maar een speciaal punt? Maar wie bouwt nu zijn huis op een punt, al is het ook speciaal?

Dit is geen koud grapje, want de zaak is buitengewoon ernstig. De kerkeraad moet zich vergewissen, dat de jongelieden arbeiden — in hun verenigingsarbeid — op den grondslag van Schrift en belijdenis. Daar kan ook voor den heer Algra niets buiten vallen. Zouden Schrift en belijdenis niet heel ons leven moeten beheerschen?

Ik krijg dus den indruk dat de kous nog niet af is.

Men denke zich het geval eens in: daar komen de jongelingen bij den kerkeraad en zeggen: wij stellen ons onder uw toezicht. De praeses antwoordt: dat is goed. Maar aanstonds daarop zeggen de jongelingen: ja, pas op, wij hebben wel beloofd uw vermaan en tucht te aanvaarden in leer en leven, maar weet U wel hoe beperkt het toezicht is? Alleen maar voor het uurtje, dat de belijdenis aan de orde is. Voorts ook of wij op dien grondslag arbeiden, maar daar valt buiten: onze organisatie, onze financiën en feitelijk al het andere. Zal de kerkeraad zulks kunnen aanvaarden?

Maar daar rijzen meer vragen.

Als het arbeiden op den grondslag van Schrift en belijdenis slechts als een „speciaal punt”, de belijdenis, zou raken, welk een klein plaatsje neemt die grondslag voor den arbeid dan in?

En op welken grondslag is nu al het andere opgetrokken, want een fundament moet er toch zijn. Niet op de belijdenis die gehoorzaam de Schrift nasprekt, voor de kerk en den staat en het gezin en de maatschappij. Maar waarop dan?

Op beschouwingen van menschen, programma's van partijen, sociale verenigingen?

Van menschen, die zelf heel hun leven door op hun hoede moeten zijn, dat zij niet verkerkelijkt worden, en hun zelfstandigheid tegenover de kerk moeten handhaven? Zonderen wij toch Schrift en belijdenis uit dan blijft er niets anders over dan menselijke wijsheid.

Hier zien wij tot welke buitensporigheden de leer der gemeene gratie en die van de souveriniteit in eigen kring kan leiden, zeker niet, zooals dr Kuyper dit bedoelde. Dat bewijzen zijn geschriften ook.

Ik noem nu niet de pluriformiteit der kerk, omdat, als de heer Algra de oude papieren eens nagaat, hem zal blijken, dat een J.V. zeer wel het kerkelijk toezicht van verschillende kerken kunnen vragen. Niet alleen dat van den eenen „synodalen” kerkeraad, zooals de heer Algra dit stelt.

Ook de Christelijke gereformeerde kerkeraad zou toezicht kunnen oefenen.

Zelfs de Ned. Herv. kerkeraad, want als ik het wel heb, was er ergens in Gelderland eens een Ned. Herv. J.V. aangesloten bij den bond van Vonckenberg en De Lange. Zoo leerden zij het.

Wij zi
Gratie"
ken, die
onze sch
Er wi
door ee
bleek m
opgevat,
dan psal
Een li
telijke g
hij somm
bare zeli
leeren z
De ke
wat vele
dominee
best me
schip....
Los v
de scho
liere, m
Ik hel
dering v
de J.V.,
genade?
Ik sel
deed to
formeer
hebt U
Het laa
Wat
het iets
en der
alles en
nis mee
Zoo g
aan het
heel we
Laten
kerk te
leven ui
om ons
Onze
zij het
niet aar
enkele
een ver
aan Sel
De h
tot de
of de
oogen,
Maar
ons der
Wij s
bijzonde
En di
Wat
gen en
Die h
Zondag
gansch
dan dat
kerk he
gemeen
bezoek.
Welk
gerust
belijden
te zijn.
Ja, h
ren der
Woord
ingaan
elkands
zen mo
meensc
allen, w
de geb
Door
kracht
te zijn
allen d
ons ste
Word
ons gez
is imm
over or
naar d
of te v
zelve w
Er is
die op
alleen:
de belij
toetsen
Want
wordt.
is onze
Dat
antwo
wandel
Wat
over
voor o